

कोविड १९ च्या महामारीमुळे सन २०२१-२२ या वित्तीय वर्षात होणाऱ्या अर्थव्यवस्थेवरील परिणामाबाबत वित्तीय उपाययोजना करण्याबाबत..

महाराष्ट्र शासन
वित्त विभाग

शासन निर्णय क्र. अर्थसं-२०२१/प्र.क्र.४८/अर्थ-३

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.

दिनांक :- १४ ऑक्टोबर, २०२१.

- पहा :-** १) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२१/प्र.क्र.४८/अर्थ-३, दि. ६ एप्रिल, २०२१.
२) वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र. अर्थसं-२०२१/प्र.क्र.४८/अर्थ-३, दि. २४ जून, २०२१.
३) वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र. अर्थसं-२०२१/प्र.क्र.४८/अर्थ-३, दि. २९ जुलै, २०२१.

प्रस्तावना :-

कोविड-१९ च्या संसर्गजन्य रोगाच्या प्रादूर्भावामुळे सन २०२१-२२ या वित्तीय वर्षात राज्याची कर व करेतर उत्पन्नातील अपेक्षित महसूली घट व त्याचे राज्याच्या वित्तीयव्यवस्थेवर होणारे परिणाम विचारात घेता उपरोक्त दिनांक २४ जून, २०२१ व दि. २९ जुलै, २०२१ च्या शासन निर्णयान्वये वित्तीय उपाययोजना करण्याच्या अनुषंगाने बांधिल खर्चाच्या वेतन/निवृत्तीवेतन/व्याज प्रदाने/कर्जाची परतफेड या उद्दिष्टांतर्गतच्या तरतूदी वगळता अनिवार्य व कार्यक्रम खर्चांतर्गत सन २०२१-२०२२ च्या संपूर्ण वर्षाकरिता अर्थसंकल्पिय तरतूदीच्या ६०% इतका निधी खर्चासाठी उपलब्ध होईल, याप्रमाणे सर्व प्रशासकीय विभागांनी नियोजन करावे अशा सूचना देण्यात आलेल्या होत्या. तथापि, बांधील खर्चासाठी अनिवार्य खर्चांमध्ये वाढीव निधी वितरणाची मागणी मोठ्या प्रमाणात सर्व संबंधित प्रशासकीय विभागांकडून येत आहे. यामध्ये साधारणतः वेतन, निवृत्ती वेतन विषयक खर्च, दूरध्वनी, वीज व पाणी देयक, कार्यालयीन खर्च, भाडेपट्टी व कर, संगणक खर्च, आहार खर्च, पेट्रोल, तेल व वंगण, इतर कंत्राटी सेवा इत्यादी बाबींचा समावेश आहे. यानुषंगाने आता खालीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय:-

राज्यात कोविड-१९ च्या संसर्गजन्य रोगाची पार्श्वभूमी तसेच राज्यास प्राप्त होणारी महसूली जमा लक्षात घेऊन आता सन २०२१-२२ या आर्थिक वर्षाच्या पहिल्या ९ महिन्यांच्या कालावधीसाठी (डिसेंबर, २०२१ पर्यंत) अनिवार्य खर्चाच्या निधी वितरण/खर्चाची मर्यादा ७५% इतकी विहित करण्यात येत आहे. मात्र २१-पुरवठा व सामग्री, २६-जाहिरात व प्रसिध्दी, ३१-सहायक अनुदाने(वेतनेतर), ३२-अंशदाने व ३३-अर्थसहाय्य या बाबींसाठी वित्त विभागाची मान्यता घेणे आवश्यक राहिल. तसेच कार्यक्रम खर्चासाठी ५०% इतक्या मर्यादेत निधी उपलब्ध करून देण्यात येत आहे. मात्र कार्यक्रम खर्चाची वर्ष अखेरची मर्यादा ६०% इतकीच राहिल. याप्रमाणे सर्व संबंधित प्रशासकीय विभागांनी खर्चाचे नियोजन करावे. निधी वितरणाच्या सदर मर्यादेव्यतिरिक्त इतर बाबींच्या सूचना दिनांक २४ जून, २०२१ प्रमाणेच राहतील त्याचे सर्व प्रशासकीय विभागांनी तंतोतंत पालन काटेकोरपणे करावे.

२. आमदार स्थानिक विकास कार्यक्रम व जिल्हा वार्षिक योजना यासाठी १०० टक्के निधी वितरीत करण्यात येत आहे.

३. वरील प्रमाणे अर्थसंकल्पीय अंदाज वितरण व संनियंत्रण प्रणालीवर उपलब्ध असलेला वा होणारा निधी कोषागारातून आहरित करण्यापूर्वी या परिपत्रकात नमूद सूचनांची तसेच सोबतच्या परिशिष्टातील नमूद केलेल्या तपासणी सूचीप्रमाणे सर्व बाबींची प्रतिपूर्ती होत असल्यास विभागाने त्यांच्या स्तरावर निधी वितरीत करावा, अन्यथा अशा प्रस्तावास प्रशासकीय विभागांनी आवश्यक तेथे नियोजन विभाग / सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग / आदिवासी विकास विभाग यांच्या मान्यतेनंतर वित्त विभागाच्या व्यय शाखा व अर्थसंकल्प शाखा यांची मान्यता घेणे आवश्यक आहे. तसेच असे मान्यतेचे प्रस्ताव वित्त विभागाकडे पाठवितांना कोणत्या अटी व शर्तीस शिथिलता आवश्यक आहे ते स्पष्टपणे नमूद करूनच योग्य त्या कारणमीमांसेसह प्रस्ताव वित्त विभागाला सहमतीसाठी पाठवावेत.

४. उपरोक्त अटी व शर्ती बरोबरच विभागांना सूचना देण्यात येते की, खर्च करतांना राज्य शासनाची कार्यनियमावली, वित्तीय नियमावली, अर्थसंकल्पीय नियम पुस्तिकेतील तरतूदी व वेळोवेळी निर्गमित करण्यात आलेल्या शासन निर्णय / परिपत्रक यातील सर्व अटी /शर्तीचे पालन करणे ही जबाबदारी विभागांची राहिल.

उपरोक्त उपाययोजनांचे पुढील आदेश येईपर्यंत सर्वानी कसोशीने पालन करावे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२११०१४१७२६४९२३०५ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षात्कृत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(व.कृ.पाटील)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

- १) मा. राज्यपालांचे सचिव
- २) मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव
- ३) मा. विरोधी पक्षनेता, विधान परिषद / विधान सभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ४) सर्व मंत्री आणि राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
- ५) अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ६) मा. मुख्य सचिव, सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ७) सचिव, महाराष्ट्र विधानसभा / विधानपरिषद विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
- ८) सर्व सह सचिव / उप सचिव (अर्थसंकल्प शाखा), सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ९) विशेष आयुक्त, महाराष्ट्र सदन, कोपर्निकस रोड, नवी दिल्ली ११०००१
- १०) प्रधान महालेखापाल १/२ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर
- ११) प्रधान महालेखापाल १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर
- १२) प्रबंधक, उच्च न्यायालय (मूळ शाखा/ अपील शाखा), मुंबई
- १३) प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोकआयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई
- १४) प्रबंधक, म.प्र. न्याधिकरण, मुंबई
- १५) सर्व विभागीय आयुक्त
- १६) सर्व जिल्हाधिकारी
- १७) संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई
- १८) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
- १९) निवासी लेखा अधिकारी, मुंबई.
- २०) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
- २१) सर्व सह सचिव / उप सचिव / अवर सचिव / कक्ष अधिकारी, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २२) निवड नस्ती, अर्थ-३, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

महाराष्ट्र विनियोजन विधेयक, २०२१

शासन निर्णय क्र. अर्थसं-२०२१/प्र.क्र. ४८ /अर्थ-३, दि.१४ ऑक्टोबर, २०२१ सोबतचे "परिशिष्ट".

अ.क्र.	खर्चाचे स्वरूप	
१	अर्थसंकल्पात समाविष्ट असलेला नवीन अनिवार्य व कार्यक्रम खर्च	अनिवार्य खर्चाबाबत - वित्त विभाग व कार्यक्रम खर्चाबाबत यथास्थिती नियोजन विभाग/ सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग / आदिवासी विकास विभाग व वित्त विभागाची सहमती आवश्यक आहे.
२	अर्थसंकल्पात समाविष्ट असलेल्या जुन्या कार्यक्रमावरील खर्च	कार्यक्रम खर्चाच्या स्वरूपात अथवा व्याप्तीमध्ये बदल होत असल्यास यथास्थिती नियोजन विभाग / सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग / आदिवासी विकास विभाग व वित्त विभागाची सहमती आवश्यक आहे.
३	अर्थसंकल्पात समाविष्ट असलेल्या चालू व जुन्या अनिवार्य बाबींवरील खर्च	अनिवार्य खर्चाच्या स्वरूपात अथवा व्याप्तीमध्ये बदल होत असल्यास वित्त विभागाची सहमती आवश्यक आहे.
४	अर्थसंकल्पात समाविष्ट असलेल्या "केंद्र पुरस्कृत कार्यक्रमांचा खर्च"	केंद्र पुरस्कृत कार्यक्रमासंदर्भात केंद्र शासनाकडून प्रत्यक्षात निधी प्राप्त झाल्याशिवाय सदर निधी प्रत्यक्षात आहरित करण्यात येऊ नये. यासाठी वित्त विभागाच्या अर्थोपाय शाखेची सहमती आवश्यक आहे. त्याचप्रमाणे ज्या कार्यक्रमांवर केंद्र शासनाच्या निधीसोबत राज्य शासनाचा समरूप हिस्सा यथोचित अर्थसंकल्पीत झाला असेल तो निधी राज्य शासनाच्या हिश्याच्या मर्यादेतच आहरित करावा.
५	अर्थसंकल्पात समाविष्ट असलेल्या "बाह्य सहाय्यित कार्यक्रमांचा" खर्च.	नियोजन विभाग, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग / आदिवासी विकास विभाग व वित्त विभागाची सहमती आवश्यक आहे.
६	शासनाच्या धोरणात्मक निर्णयानुसार राबविण्यात येणा-या विशेष स्वरूपाचे कार्यक्रम (उदा. कर्जमाफी योजना, नुकसान भरपाईसाठी अर्थसहाय्य)	वित्त विभाग यथास्थिती नियोजन विभागाची सहमती आवश्यक आहे.
७	तेराव्या / चौदाव्या / पंधराव्या तसेच मागील केंद्रीय वित्त आयोगाच्या शिफारशीनुसार केलेल्या सर्व तरतूदी.	वित्त विभागाची सहमती आवश्यक.
८	४५) व्याज प्रदाने. ५६) कर्जाची परतफेड.	राष्ट्रीय सहकार विकास निगम कडून प्राप्त झालेल्या कर्जावरील व्याज व परतफेडीची रक्कम प्रत्यक्षात झालेल्या वसूलीच्या मर्यादेतच वितरीत केली जाईल. त्याबाबत वित्त विभागाची संमती आवश्यक राहिल.
९	अनिवार्य व कार्यक्रम खर्चाच्या तरतुदीपैकी खालील तपशीलवार शिर्षांचा खर्च. ३१) वेतनेतर सहाय्यक अनुदाने ३२) अंशदाने ३३) अर्थसहाय्य ३५) भांडवली खर्चासाठी सहाय्यक अनुदाने ५४) गुंतवणूका	तपासणी सूची :- १) योजनेस प्रशासकीय मान्यता. २) निधी वितरण शासन निर्णयातील अटी व शर्तीचे पुरतता झाल्यानंतरच होणार आहे. ३) यापूर्वी वितरीत केलेल्या ७५% निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र.

<p>५५) कर्जे व अग्रिम (७६१० शासकीय कर्मचारी इत्यादींना कर्जे हा भाग वगळून)</p>	<p>४) यापूर्वी वितरीत केलेल्या निधीच्या अनुषंगाने लेखापरीक्षक / महालेखापाल यांच्याकडून कोणतेही गंभीर आक्षेप नाहीत.</p> <p>५) निधी लाभार्थ्यांच्या थेट खात्यात जमा होणार आहे.</p> <p>६) वस्तु खरेदी करण्यापूर्वी खरेदी केलेल्या अशा वस्तुंची नोंद Dead Stock रजिस्टर मध्ये घेण्यात आली असून त्याचा योग्य वापर झाला असून त्या पडून नाहीत, याचे प्रमाणपत्र.</p> <p>७) यामधून खरेदी होणार असल्यास प्रत्यक्ष वस्तु प्राप्त झाल्यानंतरच संबंधितांना देयक अदा केले जाणार आहे.</p> <p>८) आवश्यक त्या ठिकाणी आदिवासी विकास विभाग / सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग यांची निधी वितरणास सहमती आहे.</p> <p>९) प्रस्तुत योजनेत कोणतेही संक्षिप्त देयक प्रलंबित नाही.</p> <p>१०) निधी स्वीय प्रपंची लेखा अथवा बँक खात्यात जमा न करता खर्च केला जाणार आहे.</p> <p>वरील अटीच्या तसेच सदर शासन निर्णयातील अटीची पूर्तता होत असल्यास प्रशासकीय विभागाने त्यांच्या स्तरावर निधी वितरीत करावा व निधी वितरीत करणाऱ्या आदेशामध्ये वरील प्रत्येक अटीची पूर्तता झाली आहे, असे प्रमाणपत्र देऊन आदेश निर्गमित करावेत, अन्यथा प्रस्ताव आवश्यक त्या ठिकाणी नियोजन / वित्त विभागाला सहमतीसाठी सादर करावे.</p>
--	---

(व.कृ.पाटील)

सहसचिव, महाराष्ट्र शासन.